

Uppifrån: En båt tur på Rhen rekommenderas. Imhoff-Stollwercks chokladmuseum i fyra våningar ser ut som en stor båt som ankrat vid kaj på Rhen. Det är ett populärt besöksmål i Köln.

När flygbolaget Germanwings i slutet av mars i år startade en daglig direktflyg från Stockholm till Köln/Bonn öppnades plötsligt möjligheten att snabbt och bekvämt nå två tyska storstäder med ovanlig charm och rikt utbud av kultur och nöjen.

Köln och Bonn är systerstäder vid Rhen, som tycks tävla i att behaga både sina egna invånare och besökare. Endast 35 km ifrån varandra, och numera med gemensam internationell storflygplats, har dock Köln och Bonn haft en mycket olikartad utveckling.

Ursprungligen två romerska härläger grundade av kejsar Augustus i hans vidsträckta romerska imperium har Köln och Bonn en mer än tvåtusenårig historia med många dramatiska händelser.

”Katedralstaden” Köln, som den kallas, blev tidigt ett centrum för handel och industri. En gång var Köln en av Hansans främsta handelsstäder. I början av 1900-talet utvecklades maskin- och metallindustrin och Köln blev en av Tysklands stora knutpunkter för järnvägstrafiken.

Bonn var – och är fortfarande – ”Beethovens stad”. Det var här det stora musikgeniet föddes och levde under sina första tjugo år. Utvecklingen i Bonn gick under början av 1900-talet inte alls lika snabbt som i Köln. Här levdes livet lite lugnare. Men efter Andra världskriget sattes Bonn plötsligt på världskartan som Västtysklands nya, provisoriska huvudstad, vilket Bonn skulle förbli i 50 år.

Gemensamt för de båda städerna är dock det rika kulturarv, som de slog vakt om och med stora ambitioner utvecklat vidare. Köln hade sin väldiga höggotiska dom, som började byggas i mitten av 1200-talet och som i mer än 750 år varit ett landmärke vid Rhen. Numera av UNESCO förklarad som världskulturarv. Dessutom inte mindre än tolv vackra romanska kyrkor och ett ryktbart universitet grundat i slutet av 1300-talet.

Bonn hade sin Münster, klosterkyrkan från mitten av 1200-talet, sina lärdomstraditioner och en musikalisk ryktbarhet

Text och foto **LO Rindberg**

Köln och Bonn

från Beethovens tid. Från 1800-talet också de spainstitutioner som närbelägna och senare inkorporerade Bad Godesberg lockade med.

Köln – en miljonstad

Idag är Köln en miljonstad – Tysklands fjärde största stad – som vibrerar av liv och spännande händelser. Köln är en av Europas mest populära städer för stora mässor – en ny mässa varje vecka året runt – vidare en shoppingstad av format med många eleganta affärer. Hohe Strasse, som är Kölns främsta affärsstråk, var huvudgata redan på romarnas tid! Köln är också ett av Tysklands främsta mediecentra och en kultur- och nöjesstad med ett nästan överväldigande utbud under alla årstider. Fortfarande är Köln en mycket viktig trafikknutpunkt.

Drygt 20 miljoner människor besöker varje år Köln, varav

en tredjedel kommer för någon av de stora mässorna. Bara Kölnkatedralen lockar sex miljoner besökare varje år. Här finns 250 hotell med tillsammans 24 000 bäddar som kan ta emot besökarna. Riktigt stora publikevenemang förlägs till den nya multiarenan som rymmer 18 000 personer.

Här tillverkas alltjämt – med traditioner från början av 1700-talet – Eau de Cologne, alltså ”Vatten från Köln”. Märket 4711 har givit Köln världsrykte och är fortfarande en storsäljare. Välkänt är också chokladmärket Stollwerck från Köln, numera med eget chokladmuseum i fyra våningar, som pedagogiskt berättar om kakaobönans väg till färdig choklad. Imhoff-Stollwercks chokladmuseum ser ut som en större båt som förtöjt vid kajen på Rhen.

Men det största tillverkande företaget i Köln är Fords bilfabriker, som funnits här sedan början av 30-talet. Här pro-

Medurs från ovan till vänster: Biergarten och andra serveringar – ute och inne – ligger tätt i Köln; Eau de Cologne, alltså "Vatten från Köln" har tillverkats i Köln sedan början av 1700-talet. Storsäljaren 4711 har eget hus med försäljning i centrala Köln; Museum Ludwig är det mest spännande konstmuseet i Köln; St Martins romanska kyrka från mitten av 1200-talet är en av tolv romanska kyrkor i Köln.

charmfulla systemstäder vid Rhen

duceras idag drygt 200 000 bilar årligen av 21 000 anställda.

Den som uppskattar ett livligt kulturutbud behöver sannernigen inte bli besviken i Köln. Här finns museer för alla smaker. Självt går jag helst till Museum Ludwig, som visar konstens moderna klassiker med expressionister och mycket ryskt avantgarde. Ett hundratal konstgallerier exponerar det senaste i konstvåg från stora delar av världen.

Museum Ludwig är för övrigt sammanbyggt med det nya konserthuset. Arkitekturen utgör en spännande kontrast till den närliggande gotiska Kölnkatedralen. Och konserthusets tak är samtidigt ett populärt promenadstråk ner mot Rhen och har fått namnet Heinrich Böll-platz för att hedra stadens store författare och Nobelpristagare.

Under sommarmånaderna arrangeras i Köln världens största musikfestival, Ringfest, med över 200 liveband. Festivalen

brukar locka mer än två miljoner besökare. Köln är också en av de stora karnevalsstäderna i Europa.

Biergarten och andra serveringar – ute och inne – ligger tätt i Köln. Och här dricker man självfallet det lokala ölet Kölch, av vilket det finns 20 olika sorter. Det serveras i höga, smala glas, så kallade Stangen, av flinka kypare, som även de fått egna namn – Köbes.

Beethovens stad Bonn

Jämfört med grannen Köln är Bonn en betydligt mindre stad, dock med sina 310 000 invånare fortfarande en storstad. Utflyttningen av regeringskansli, ministerier och ambassader till Berlin 1999 blev inte den katastrof för Bonn, som många hade väntat sig. Tvärtom har befolkningen sedan dess, tack vare ett kompensationsavtal, ökat med tiotusen personer. ►

Ett av musikhistoriens allra största genier, Ludwig van Beethoven, föddes i Bonn 1770. Hans bild finns på många husväggar i födelsestaden. Naturligtvis står Beethoven också staty i sin hemstad.

Münstern, den mer än 800 år gamla klosterkyrkan, är ett av Bonns vackra landmärken.

▷ Många institutioner med vetenskap och forskning flyttades som ersättning från Berlin och Frankfurt till Bonn och fortfarande finns ett 20-tal ambassader och många konsulat kvar i Bonn. Alltjämt är Bonn en internationell stad, inte minst märks det genom att Förenta Nationerna koncentrerat all verksamhet i Tyskland till Bonn.

Femtio år som provisorisk tysk huvudstad har naturligtvis satt sina spår. I Haus der Geschichte, ett av de intressanta museerna i Bonns museikoncentration Museumsmeile, presenteras i intressanta utställningar den politiska, ekonomiska och sociala utvecklingen i Tyskland från Andra världskrigets slut till idag. Härifrån kan man också gå på en guidad vandring längs "Demokratins väg", som leder till de mest betydelsefulla platserna i Bonn under femtio års demokratihistoria.

Men det är inte längre de forna tyska regerings- och parlamentsbyggnaderna som utgör Bonns landmärken. Fräckt utmanande reser sig nu i stället vid Rhens strand det 162 meter höga tyska postornet ritat av den världsberömda arkitekten Helmut Jahn.

Fast nog tycker jag att den mer än 800-åriga Münstern, klosterkyrkan, inne i centrala Bonn är ett långt vackrare och värdigare landmärke. Och det är förstås, i all sin blygsamhet, också Beethovens födelsehus på Bonngasse.

Inte ser det så mycket ut för världen från gatan, men det museum som inrättades här redan 1889, berättar fascinerande saker om ett av musikhistoriens allra största genier. Beethovens familj bodde på åtta olika adresser i 1700-talets Bonn, men det var här musikgeniet föddes 1770.

Numera är födelsehuset sammanbyggt med två andra byggnader, så att tolv rum kan användas för utställningar. Här finns Ludwig van Beethovens instrument utställda, hans manuskript och brev, målningar och personliga ägodelar som till exempel den örontrumpet han använde när hörseln började försämrans och han slutligen blev döv. Här finns också arkiv och en kammarmusiksal.

Naturligtvis finns här också en Beethoven-shop, där man kan köpa allt från skivor och böcker till Beethovenchoklad och populära t-shirts. Beethoven säljer bra i Bonn och Bonn har förstått att ta vara på den PR-effeket som musikgeniet ger sin gamla födelsestad. Varje år lockas massor av besökare till Bonns internationella Beethovenfestival, som under en månads tid ger ett femtiotal konserter.

Bonn har något av småstadens fridfulla charm över sig, både i centrum, längs Rhens stränder och ute i Bad Godesbergs eleganta diplomatstad. Även i Bonn är kulturlivet flödande rikt med ett trettiotal museer, konserthus, opera och massor av kulturfestivaler.

En båtutture på Rhen mot Königswinter och vidare uppströms rekommenderas. Det är här "romantiska Rhen" börjar med alla sina slott och vinodlingar högt upp på bergen. Och från båtdeckets på en flodbåt ser man också den forna huvudstaden Bonn från en annan synvinkel, med alla sina vackra hus inbäddade i grönskan vid Europas livligast trafikerade flod.

Bonn är liksom Köln en stad med många charmfulla sidor. □